

Kulmakivi

Suomen teologisen instituutin tiedotuslehti

6/2011

Henrik Perret

28.11.2011

Aina ja kaikkialla...

...sikisi Pyhästä Hengestä,
syntyi neitsyt Mariasta...

Helsingin Sanomat haastatteli vuosia sitten eri kirkkokuntien piispoja ja ainakin yhtä teologian professoria siitä, mitä heidän kirkkonsa opettaa Jeesuksen neitsestä syntymisestä ja mitä he itse uskovat.

Luterilaisen kirkkomme piispa kertoi, että on eri asia, miten Jeesus-lapsi biologisesti sai alkunsa, ja toisaalta, mikä merkitys Jeesuksen syntymällä on biologiasta riippumatta. Hänen vastauksensa oli melko pitkä ja monisanainen.

Teologian professori ei vastannut ollenkaan kysymykseen, mitä hän uskoi tai mitä kirkko opettaa, vaan hän selvitti, miten eri kirkkokunnat ja teologiset koulukunnat ovat ymmärtäneet neitsestä syntymisen. Hänen vastauksensa oli pitkä ja perusteellinen mutta persoonaton.

Roomalaiskatolinen piispa ja ortodoksisen kirkon arkkipiispa vastasivat hyvin lyhyesti ja ytimekkäästi: kirkkomme opettavat niin kuin uskontunnustuksessa sanotaan, ja uskomme myös siihen, että Jeesus todella syntyi neitsyt Mariasta.

Haastattelu on tehnyt lähtemättömän vaikutuksen minuun, koska lähes joka joulu sen vastaukset ovat mielessäni.

Huomaan myös, että kuluneen syksyn

keskustelut ovat valmistaneet minut joulun viettoon!

Vahvan alkusysäyksen sain, kun STI:n hallituksen jäsen kysyi, olenko lukenut tuoreessa Teologisessa Aikauskirjassa olleen professori *Kaarlo Arffmanin* kirjoituksen? Kirkkohistorian professori kirjoittaa vanhasta kirkon linjauksesta, ”aina ja kaikkialla” (*semper et ubique*), mikä tarkoitti sitä, ettei kaikki ole kirkossa kaupan, vaan kirkko pitää ”aina ja kaikkialla” kiinni siitä, mitä uskontunnustuksissa tunnustetaan.

Toinen impulssi tuli Kirkon tutkimuskeskuksen tutkijoiden *Hanna Salomäen* ja *Kati Niemelän* tutkimuksista, joissa on selvitetty kirkon kannalta hyvin oleellisia asioita. Kirkon usko, herätysliikkeiden vaikutus, pappien näkemykset ja teologiset painotukset kaikki kertovat, mistä tullaan ja minne ollaan menossa. Tutkimukset ovat herättäneet paljon ajatuksia teologisesta koulutuksesta ja siitä valmiudesta tai sen puutteesta, mitä papin työssä tarvitaan.

Kolmas kipinä tuli odottamattomalta taholta. Katolisen kirkon piispa *Teemu Sippo* oli kutsuttu STI:hin puhumaan katolisen kirkon kirkko-opista. Piispa Sip-

po aloitti luentonsa sanomalla, että hän puhuu vain siitä mitä kirkko opettaa, ei omista mielipiteistään.

Mitä uskontunnustus sanoo joulun tapahtumista?

”... sikisi Pyhästä Hengestä, syntyi neitsyt Mariasta”.

Tätä totuutta tulee julistaa **aina ja kaikkialla**. Se ei voi koskaan muuttua. Se on osa luovuttamatonta apostolista traditiota. Kristilliset kirkot ovat aina ja kaikkialla julistaneet juuri tätä. Se on kristinuskon ydinasioita, ja sen perusteella Jeesus on ainutlaatuinen ja erilainen kuin kaikki muut.

Tiedän myös, että monet papit ja teologit eivät usko ”niin kuin kirkko opettaa”, vai pitäisikö kirjoittaa, että kirkko on ruvennut opettamaan niin kuin papit uskovat? Kirkkomme papisto on valitettavan moniääninen.

On sanottu, että neitsestä syntyminen ei ole keskeinen asia, kun kaikki virassa olevat papitkaan eivät siihen usko. Arkkipiispakin on sanonut, että ”uskontunnustukseen voi liittyä ilman uskoa neitsestä syntymään”.

Me olemme kuitenkin vahvasti eri mieltä. Uskontunnustuksen kohdat puhuvat vain siitä, mistä Raamattu, Jumalan Sana, puhuu. Uskontunnustus ei ole **saavutus** vaan **tunnustus**. Siihen liittyy korostus, että lausumme apostolien ja koko kristikunnan kanssa sen, mitä kristityt ovat aina ja kaikkialla uskoneet ja josta he ovat pitäneet kiinni.

Joulu on pyhä **Jeesus-juhla**. Joulu on pyhä, koska Jeesus on pyhä. Joulun ytimessä on pyhä evankeliumi, joka kertoo, kuinka Jeesus sikisi Pyhästä Hengestä ja syntyi neitsyt Mariasta. Jumalallinen ja inhimillinen kohtaavat. Siitä syntyy pyhä juhla.

Luukas kertoo kuinka ”Jumala lähetti enkeli Gabrielin Nasaretin kaupunkiin Galileaan neitsyen luo, jonka nimi oli Maria.” (Luuk. 1:26, 27)

Maria kysyi enkeliltä: ”Miten se on mahdollista? Minähän olen koskematon.” Enkeli vastasi: ”Pyhä Henki tulee sinun yllesi, Korkeimman voima peittää sinut varjollaan. Siksi myös lapsi, joka syntyy, on pyhä, ja häntä kutsutaan Jumalan Pojaksi.” (Luuk. 1:34, 35).

Luukas antaa selvästi ymmärtää, että vaikka hän kirjoittaa Jumalan ihmeistä, hän samalla kertaa puhuu todellisista ja historiallisista tapahtumista.

Ilosanoma Jeesuksesta, Jumalan Pojasta ja Marian pojasta, kuuluu kaikelle kansalle. Sitä on julistettava aina ja kaikkialla, koska ilman sitä evankeliumia ei ole joulua.

Heinillä härkien kaukalon nukkuu lapsi viaton.

Enkelparven tie kohta luokse vie rakkautta suurinta katsomaan.

Helmassa äitinsä armahan nukkuu Poika Jumalan.

Enkelparven tie kohta luokse vie rakkautta suurinta katsomaan.

Keskellä liljain ja ruusujen nukkuu Herra ihmisten.

Enkelparven tie kohta luokse vie rakkautta suurinta katsomaan.

Ristillä rinnalla ryövärin nukkuu uhri puhtahin.

Enkelparven tie kohta luokse vie rakkautta suurinta katsomaan.

Toivotan kaikille STI:n ystäville, esirukoilijoille ja tukijoille, siunattua ja pyhää Vapahtajamme syntymäjuhlaa!

Uuden henkisyuden edessä

Timo Eskola

Länsimaisen yhteiskunnan ja uskonnollisuuden ongelmana ei enää ole ateismi, väittää Barry Taylor, vaan uusi hengellisyys. Taylor toimii apulaisprofessorina Fullerin teologisessa seminaarissa Yhdysvalloissa ja kirjoittaa teologian muutoksista meidän aikanamme.

Ateismi kuului Taylorin mukaan itse asiassa vanhaan ”modernin” maailmaan 1900-luvulla. Postmodernina aikana moni asia on muuttunut. Kulttuurimme on omaksunut uskonnollisia symboleja ja kaapannut uskonnollisen terminologian aivan uuteen käyttöön.

Uskonnolliset merkitykset eivät ole tässä muutosprosessissa jääneet ennalleen, vaan ne on muutettu uuteen, mystiikalta kuulostavaan muotoon. Tämä on tapahtunut niin kirkkoissa kuin viihdekulttuurissa. Ihmiset sanovat nykyään olevansa hengellisiä mutta eivät uskonnollisia. Perinteinen sanoma ei tässä tilanteessa enää auta.

Kun kirkot ovat ennen julistaneet syntiä ja armoa, uuden ajan ihminen etsii pyhyttä. Nyt haetaan ensinnäkin kokemusta pyhästä mutta myös osallisuutta ainakin elämän salatusta pyhydestä. Globalisaatio on tullut monelle avuksi: idän uskontojen ja kulttuurin käsitys todellisuuden salatusta, pyhästä luonteesta kuulostaa käyttökelpoiselta.

Onko kristinuskon aika ohi?

Taylorin tarkoittama muutos tapahtuu samaan aikaan perinteisten protestanttisten kirkkokuntien alasajon kanssa. Niin Yhdysvalloissa kuin Euroopassa olemme nähneet, miten anglikaaniset ja luterilaiset

kirkot pienenevät ja hajoavat. Sama kullemmen tapahtuu katolisissa seurakunnissa.

Syynä tähän on Taylorin mukaan ensinnäkin se, että perinteiset instituutiot ja auktoriteetit eivät enää ohjaa hengellistä kokemusta. Ihmiset haluavat itse määritellä hengellisyytensä sisällön. Siksi he myös toimivat näiden ihanteiden mukaisesti.

Tästä kertovia piirteitä näkyy sekä yksilöiden toiminnasta että yleisestä kulttuurista. Yksi syy Da Vinci -koodin kaltaisten ilmiöiden suosioon on siinä, että mysteerimyy. Ihminen ei tunnu enää löytävän vastauksia elämän tuottamiin kysymyksiin pelkän järjen avulla. Jostain syystä kirkkojen tarjoama vastaus ei kuitenkaan nyt sovi ihmisille.

Elämän lomo

Postmoderni muutos on toki huomattu tutkijoiden piirissä jo kauan. Modernin kausi oli tietesuskoista luottamusta siihen, että mekaaninen tiede ratkaisee ihmiskunnan ongelmat. Kun näin ei käyntykään, vaan huono teknologia ja raskas savupiipputeollisuus meinasivat tuhota maailman syömällä luonnonvarat ja saastuttamalla elinympäristön, jotain uutta haluttiin tilalle.

Kovien arvojen jälkeen ihmiset halusivat kulttuurin uutta ”lomoamista”, elämän mysteerin uutta löytämistä. Näin päädyt-

tiin, kuten Taylor sanoo, jälkisekulaariin yhteiskuntaan. Maallistumisen aika on ohi. Sen tilalle on tullut hengen demokratisointi. Sisäistynyt elämäkatsomus ja uusi hengellisyys kuuluu kaikille tasapuolisesti. Jokainen rakentaa itse henkisen elämänsä.

Yksilöllinen liike on myös kaupallinen. Kirjassaan *Entertainment Theology* Taylor toteaa, että uusi hengellisyys on tavallaan kulutusyhteiskunnan tuote. Siitä käytetään nimitystä ”konsumerismi”, jolla tarkoitetaan tuotteistamista ja kuluttamiseen soveltamista. Uskontojen sijaan hengellisyyden on oltava yksinkertaista, palvelevaa ja helposti kulutettavaa.

Reaktion makua

Esitettyjen huomioiden pohjalta herää monia kysymyksiä. Onko tässä kaikessa kyse reaktiosta kovien arvojen maailmaa kohtaan? Länsimaiset ihmiset ovat uudella vuosituohannella olleet kovien haasteiden edessä. He elävät markkinavoimien purituksessa ja kilpailuyhteiskunnan ehdoilla.

Tällaisessa tilanteessa hengellisyys voi toimia pakopaikkana oman elämän ulkoisista vaatimuksista. Tulostavastuun paineissa ja potkujen pelossa elävät pätkätyöläiset tarvitsevat henkireikiä elämäänsä. Vaikka reaktio tulee, se ei välttämättä ole rakentava.

Aikamme ihmisen maailmankuva onkin rajussa ristipaineessa. Talouselämässä vallitsevat markkinoiden ankarat lait. Kouluissa puolestaan opetetaan yksinomaaisesti materialistista maailmankuvaa. Ihminen on eläin, jonka pitäisi vähitellen oppia vastuulliseksi kuluttajaksi. Samaan aikaan kuitenkin postmoderni arvoliberalismi hajottaa todellisuuden tulkinnalta mittapuut. Jos ihmiset ovat eksesissä, kuka voi syyttää heitä?

Narsismin ehdoilla

Taylorin kirja herättää monia kiinnostavia kysymyksiä. Uudessa hengellisyydessä on selviä narsismin piirteitä. Vanha pelastusoppi ei enää vastaa postmoderniin ahdistukseen. Taylorin mukaan nuori sukupolvi kaipaa kipeästi huomiota ja vastaavasti yrittää epätoivoisesti saada näkyvyyttä. Massasta täytyy erottua. Niinpä myös hengellisyys muotoutuu näiden tarpeiden kautta.

Mikä saa ihmisen huutamaan, että hänellä täytyy vielä olla tarkoitus? Yhteiskunnan tarjoamat vaihtoehdot eivät juuri anna muuhun mahdollisuutta. Meille ehdotetut roolit eivät yleensä houkuta: sattuman tuottama kädellinen, ahkera kuluttaja, markkinavoimien palvelija.

Jälkisekulaarin maailman pyhyiden etsijät kaipaavat ”voimaannuttamista”, kuten nykyään sanotaan. He kokevat heikkoutta ja haluavat identiteettinsä ja roolinsa nostamista. Teologinen ongelma on siinä, että kirkko ei voi heitä tässä auttaa. Ihmisen ongelmana ei ole voimattomuus vaan synty.

Kirkolla on uusi houkutus ryhtyä kasvottoman pyhyiden markkinoinnaksi yhteiskunnan kysynnän tyydyttämiseksi. Kristuksen kirkko on kuitenkin asetettu kutsumaan ihmisiä pyhän Jumalan kasvosten eteen löytämään todellinen minuutensa pahana ja jumalattomana syntisenä, jolle tarjotaan armahdusta ja anteeksiantoa. Tässä kristinuskon sanomaa tukee ihmisten oma todellisuus: raadollisen itsekkyyden maailmassa pyhän kokemisen etsintä jää aina ulkokultaiseksi. Ihmiskunnan perimmäiseen ongelmaan vastaa vain ristien mies, Vapahtajaksi maailmaan syntynyt Messias.

HENKILÖKOHTAISESTI

Oma kaste on tullut Essille tärkeäksi

Ville Kettunen

Essi Tuomala innostui teologiasta Kansanlähetyksen nuorisolinjalla. Opiskeluajana STI on ollut Essille tärkeä tukikohta. Valmistumisen jälkeen hän toivoo löytävänsä oman paikkansa kristillisestä mediasta.

Essi on kotoisin Lappeenrannasta. Hän tuli ”Ryttylän mutkan” kautta Helsinkiin seitsemän vuotta sitten. Keväällä hän valmistuu teologian maisteriksi, jos saa gradunsa valmiiksi. Pääaineena Essillä on Suomen ja Skandinavian kirkkohistoria. Essi kertoo olevansa luterilainen ja Pyhän sydämen kappelin kappeliseurakunnan jäsen. – ”Tällä hetkellä tulen myös Devikseltä (Domus Evangelica), joka on SLEYN ylioppilaskoti. Olen asunut siellä reilut kolme vuotta kaksiossa kämppiksen kanssa. Se on semmoinen mukava yhteisö STI:n lisäksi. On hyvä, että on koti, jossa voi elää hengellistä elämää todeksi. On myös tärkeää, että on turvallinen tukikohta muuten turvottoman tuntuisessa Kalliassa.”

Essi on uskovan kodin lapsi. Hän kävi ”Kräsän” eli Kansan Raamattuseuran ripikoulun. Siinä iässä hänellä oli kova hengellinen etsintä, ja lopulta uskon asiat kirkastuivatkin hänelle. Ongelmana oli sitten se, ettei paikkakunnalla ollut luterilaisen kirkon piirissä rakettavaa hengellistä toimintaa, kunnes abivuoden aikana alkoivat

Kansanlähetyksen nuortenillat. Sitä kautta hän löysi tiensä Kansanlähetykseen. STI:n kautta ovat muutkin luterilaiset herätysliikkeet tulleet tutuksi. SLEYstä on tullut Essin hengellinen koti, jos sellainen pitäisi nimetä. Hän ajattelee kuitenkin ensi sijassa olevansa luterilainen kristitty.

Miten Essi sitten lähti opiskelemaan teologiaa? – ”No se oli sellainen päätyminen, kun ei minulla varsinaisesti ollut ajatusta, mitä haluaisin opiskella siinä vaiheessa, kun kirjoitin ylioppilaaksi. Olin vuoden Ryttylässä Kansanlähetysoiston nuorisotiimilinjalla, ja siellä innostuin teologiasta, kun osallistuimme raamattuluennoilta. Dogmatiikka kiinnosti minua, ja sain luennoilla ahaa-elämyksen, että ihmisellä ei olekaan vapaata tahtoa. Löytö piti ihan kirjoittaa päiväkirjaan. Keväällä ei ollut vielä selvää, mitä haluaisin. Monet Ryttylästä hakivat teologiseen tiedekuntaan, ja minä menin virran mukana. Tiesin, että sinne on aika helppo päästä, vaikka ei ollut paljon aikaa lukea pääsykoekirjoja.” Essi oli kiinnostunut teologiasta, mutta hänellä ei vielä ole tietoa,

Kuva: Petri Vähäsarja

mitä teologin tutkinnolla tekisi. Ammatin miettiminen on ollut vaikeaa. Hän kertoo, että tilannetta on vaikeuttanut se, että seitsemän vuoden aikana kirkko on muuttunut niin paljon, ettei esimerkiksi lehtorin paikkoja enää ole. Monet ovet kirkkoon päin ovat sulkeutuneet, Essi kertoo. Vaikka Essi ei tulevaa työpaikkaa vielä tiedä, hän uskoo, että Jumalalla on hänelle joku paikka varattuna. Eniten Essiä kiinnostaa lehtityö. Hän onkin jo saanut tehdä toimittajan töitä Sanansaattaja-lehdessä harjoittelijana.

STI tuli tutuksi Ryttylän aikoina, kun Ryttylän opiskelijat tekivät STI:hin vierailun. Essillä oli Ryttylässä vietetyn vuoden jälkeen paljon kavereita STI:llä, koska monet siellä opiskelleet pääsivät teologiseen tiedekuntaan. – ”Kyllä STI on ollut

tosin tärkeä paikka nämä vuodet, jotka olen viettänyt Helsingissä. Toisaalta olen miettinyt, onko valmistumista hidastanut se, että täällä on niin mukava olla. Olen mennyt kahvihuoneeseen lukemaan tenttiin, ja kun on tullut seuraa, niin tenttiin lukeminen on saattanut jäädä vähälle. Täällä minulla on gradupaikka, mutta ajattelen, että saan kotona enemmän aikaa. STI:llä on turvallista ja hyvä olla, ja täällä on mukavia ihmisiä, vaikka kaikkiin ei ehdikään tutustua syvällisesti. Sen lisäksi että luennot ovat olleet hyödyllisiä, niin kahvihuonekeskusteluistakin olen oppinut paljon. Teologinen yleissivistys on kasvanut niiden myötä hurjasti.”

Teologian lisäksi Essi on harrastanut musiikkia lapsesta asti. Hän soittaa viulua ja pianoa ja säestää välillä seurakunnan tilaisuuksissa. Essi osaa myös laulaa ja on ollut muutaman vuoden mukana Elävät kivet -kuorossa.

Mikä uskossa on tärkeää? – ”Nyt voisi joulun alla sanoa, että ihmiseksi tullut Jumala ja laajemmin ”materiaan” tullut Jumala. Jumala joka on kohdattavissa. Ei se että itse yrittäisin tavoitella häntä päättelemällä, pään sisällä tai filosofimalla, vaan Jumala, joka ilmoittaa itse itsensä Raamatussa ja joka tulee luokseni sakramenteissa. Minulle on viime vuosina tullut entistä tärkeämmäksi ne lähtökohdat, mistä kaikki on alkanut. Oma kaste on tullut tärkeäksi, ja mitä kaikkea siinä on minulle lahjoitettu jo silloin, kun en ole omalla ymmärrykselläni voinut ottaa mitään vastaan. Ja miten saan palata joka päivä siihen liittoon, jonka Jumala on minun kanssani tehnyt. Ehkä se on sitä, mitä jatkuvasti ihmettelen: Jumala, joka Kristuksessa voi olla ihmisen kanssa tekemisissä – lihaksi, ihmiseksi tullessa Kristuksessa”.

Suomen tunnetuin evankelista, edesmennyt Kalevi Lehtinen, kuvasi joulun alla rukouskirjeessään vuosisatojen aikana Suomessa tapahtuneita maailmankatsomuksen muutoksia. Hän kirjoittaa: ”Tuhat vuotta sitten maassamme asui alkuperäiskansa, joka palvoi esisien henkiä, luonnon jumaluuksia, haltijoita, menninkäisiä ja shamaaneja. Sitten Suomeen tuotiin sanoma Jumalasta, joka on luonut maailman, luonnon ja ihmisen. Hän oli maailmankaikkeuden keskus, Herra, kaikkivaltias. Ihminen oli hänen edessään vastuussa koko elämästään”.

Viisisataa vuotta sitten syntynyt humanismi haastoi tämän näkemyksen elämästä. Se asetti moraalin mitaksi ja kaiken keskukseksi ihmisen. Humanismista on kahdensadan viime vuoden aikana siirrytty naturalismiin, jossa ihminen on ainoastaan vaistojensa varassa elävä vastuuton eläinkunnan osa.

Tämän maailmankatsomuksen hedelmiä näemme tänään kaikkialla ympärillämme. Elämä muuttuu toisaalta merkityksettömäksi, pinnalliseksi ja materialistiseksi. Toisaalta kaikenlaiset mitä mielikuvituksellisimmat uskomukset leviävät keskuuteemme. Arvostelukyky ja kriittisen ajattelun taso alenee. Syviä, haastavia elämän peruskysymyksiä pohditaan harvemmin tosissaan. Poliittinen korrektiuus on huipussaan ja Søren Kierkegaardin vaatima ”intohimoinen totuuden rakastaminen” on harvinaista. Samalla ihmisten hätä ja rikkinäisyys lisääntyy. Kulttuuri köyhtyy sekä älyllisesti että tunne-elämän puolesta. Mikään ei enää todella kosketa eikä suuntaa elämää uudestaan.

Kulmakivi 6/2011

Joulun sanoma muutti Suomen

Leif Nummela

Jumala itse astui aikoinaan rikkinäiseen, kärsivään maailmaan. Hän syntyi pieneksi itkeväksi, haavoittuvaksi ihmislapseksi, heikoksi ja suojattomaksi. Hän kasvoi aikuiseksi, lahjomattomaksi totuuden opettajaksi, jonka elämä ja teot olivat täysin ainutlaatuiset. Syntiensä sokaisema ihmiskunta – me – ei halunnut

nähdä valoa, koska sen teot olivat pahat, ja ristiinnaulitsi hänet. Mutta kaikkein suurimmasta rikoksesta, Jumalan Pojan ristiinnaulitsemisesta, tulikin maailmanhistorian paras uutinen: Jumalan sydän on sovitettu, ihmiskunnalle on koittanut pelastus. Tätä sanomaa alettiin viedä koko maailmaan, myös Suomeen.

Kalevi ja Leena Lehtinen kirjoittavat rukouskirjeessään: ”Kuljemme koko elämän tiemme synnin rampauttamina. Mutta rampoinakin saamme syödä jouluateriamme Kuninkaan pöydässä.”

Kun jouluna hiljennymme ihmettelmään Jumalan käsittämätöntä hyvyttä ja rakkautta, meidän on syytä muistaa myös tämä: seuraamme Herraa, joka on ristiinnaulittu. Sen joka haluaa huolehtia lähimmäistensä maallisesta ja iankaikkisesta parhaasta ja tarjota heille parasta mitä on olemassa, evankeliumia, on varauduttava myös siihen, että hänet torjutaan, niin kuin hänen Herransakin torjuttiin. Sekä maallistunut että uskonnollinen maailma haluaisi vaientaa Jumalan sanan lähettäjät ja poistaa heidät maailmasta, myös tänä jouluna.

Mutta Jumalan sana ei ole si-dottu! Tästä muistutti Pohjoismaiden suurimman luterilaisen lähetysjärjestön, Norjan luterilaisen lähetysliiton, johtaja Ola Tulluan hiljattain luonaan vierailleville suomalaisille. Evankeliumi on Jumalan voima. Kun se etenee – tavalla tai toisella, hyväksyttyinä tai vainottuna – se kantaa aina myös hedelmää. Ihmisiä tulee uskoon. Yhä useampi polvistuu seimen äärelle ihmettelemään ja palvomaan. Tästä saamme iloita tänäkin jouluna.

Mutta Jumalan sana ei ole si-dottu! Tästä muistutti Pohjoismaiden suurimman luterilaisen lähetysjärjestön, Norjan luterilaisen lähetysliiton, johtaja Ola Tulluan hiljattain luonaan vierailleville suomalaisille. Evankeliumi on Jumalan voima. Kun se etenee – tavalla tai toisella, hyväksyttyinä tai vainottuna – se kantaa aina myös hedelmää. Ihmisiä tulee uskoon. Yhä useampi polvistuu seimen äärelle ihmettelemään ja palvomaan. Tästä saamme iloita tänäkin jouluna.

Kulmakivi 6/2011

Slovenialainen seimiasetelma. Kuva Kirsi Sell

Mikä on kirkko?

Timo Eskola

Kirkkomme sisäinen hajaannus ja nopea liberalisoituminen ovat herättäneet teologian opiskelijoiden keskuudessa paljon pohdintaa. Siksi järjestimme STI:ssä syksyllä luentosarjan kirkkokäsityksestä. Olimme kutsuneet mukaan eri kirkkokuntien edustajia, joista kukin kertoi kirkkonsa käsityksistä omasta näkökulmastaan. Sarja herätti runsaasti keskustelua.

Kuva: Hilpi Jenu

Kirkko on periaatteessa helppo määritellä. Me luterilaiset olemme ymmärtäneet sen aina evankeliumin avulla. Tunnustuskirjoissa sanotaan: ”Edelleen seurakuntamme opettavat, että yksi, pyhä kirkko on pysyvä ikuisesti. Kirkko on pyhien yhteisö (*congregatio sanctorum*), jossa evankeliumi puhtaasti julistetaan ja sakramentit oikein toimitetaan (*recte administrantur sacramenta*).” (VII, Kirkko) Kirkko on Kristuksen ruumis ja se on kaikkialla maailmassa. Kristus itse pitää kirkon voimassa Pyhän Hengen avulla, Isän Jumalan kunniaksi.

Ekumeeninen näkökulma

Luentosarjalla eri kirkkokuntien omat näkemykset rikastuttivat tätä peruslähtökohtaa. Ortodoksisen kirkon pastori Teo

Merras totesi, että hänen perinteessään kirkko on ennen kaikkea eukaristinen eli ehtoolliseen liittyvä yhteisö. Kirkko on siellä, missä Kristus itse on tämän maailman keskellä jakamassa sovituksen ateriaa syntisille. Siksi kirkosta muodostuu myös maailmasta erottuva, ihanteellinen yhteisö. Kirkko elää Herrallensa, ei langenneen maailman päämäärille.

Helluntaiseurakunnan johtajiin kuuluva Klaus Korhonen puolestaan korosti, että seurakunta on pyhien yhteisö ja Pyhällä Hengellä täytetty karismaattinen yhteisö. Myös helluntailaisille kirkko on yleinen ja maailmanlaaja. Luterilaisten tapaan heidän perinteessään korostetaan uskon merkitystä. Pelastuksen seurakunta on henkilökohtainen todellisuus. Helluntaiseurakunnalle kirkkokäsityksessä ovat tärkeitä raamatullinen opetus, uskovien

yhteys, ehtoollinen ja rukous.

Katolisen kirkon piispa Teemu Sippo puolestaan korosti luennossaan, että kirkko on Jumalan kansa. Koska Kristus on kansojen valkeus, kirkko voidaan nähdä Jumalan työnä. Kirkolla on myös sakramentaalinen luonne, ja eukaristia eli ehtoollinen merkitseekin samalla yhteyttä, kommuuniota. Vaikka paavin viralla on yhä keskeinen merkitys katoliselle kirkkokäsitykselle, näkemys yhdistyy evankeliumin sanomaan.

Pohdintaa

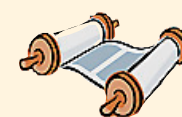
Sarjan opetukset ovat yksinkertaisia. Kirkko elää Kristuksen evankeliumista ja säilyttää apostolien opetuksen. Vaikeissa-

kin historiallisissa tilanteissa tosi kirkko elää Jumalan työstä eikä sopeudu kulttuurien tai filosofioiden muutteihin. Sen sijaan kirkko on kuin Nooan arkki, johon hukumassa olevia kootaan turvaan. Tällainen kirkko elää Kristuksen armosta koko ajan kaikkialla maailmassa.

Sisäisiin kriiseihin joutuvan kirkon keskellä kristityt tietysti pelkäävät, että kirkko ei toteudu siellä, missä Kristusta ei enää tunnusteta ja evankeliumi katoaa. Näissä tilanteissa on hyvä muistaa, että Kristuksen ruumiina kirkko on maailmanlaaja. Se toteutuu joka tapauksessa kaikkialla, missä seurakunnan eukaristinen luonne sovitussanomana julistajana on vielä esillä.

UUSI RAAMATTUSIVUSTO AVATTU

Tarvitsetko materiaalia raamattutuntiin tai oppitunnille? Milloin Tessalonikalaiskirjeet on kirjoitettu? Keitä olivat saddukeukset? Mitä Mesan kivi kertoo Vanhasta testamentista? Suomen teologisen instituutin uusi raamattusivusto internetin kotisivulla palvelee sinua tarjoamalla yleistietoa Raamatusta ja sen taustoista. Löydät sen alla olevan tunnuksen kohdalta.

BIBLOS-raamattusivusto

BIBLOKSESTA löydät tällä hetkellä johdanto-opillisen katsauksen kaikkiin Uuden testamentin kirjoihin ja niiden synnyn historiaan. Katsauksissa pohditaan kirjoittamisen ajankohtia ja tekijäkysymyksiä. Lisäksi esitetään yhteenveto sisällöstä.

Vanhan testamentin puolelta löydät Israelin historian pääpiirteet sekä esityksiä Vanhan testamentin arkeologiasta. Vähitellen sivustolle saadaan myös eri kirjojen lyhyitä selitysteoksia, kommentaareja. Lisäksi **BIBLOS** tarjoaa katsauksia raamatuntulkinnan pääpiirteistä ja teologian tärkeimmistä aiheista.

OPIKELIJAN SUUSTA

*O*piskelijaelämän aloittaminen Helsingissä ei ollut helpoimpia prosesseja. Perhe ja kaikki vanhat tutut jäivät Pohjanmaalle, joten Helsingissä piti aloittaa kaveripiirin ja seurakuntayhteyden hankkiminen ihan noltilta. Pienen ja rauhallisen kotiseurakunnan jälkeen lievä kulttuurishokki oli myös kirkon sisäisten jännitteiden suuri näkyvyys ja vastakkainasettelu pääkaupunkiseudulla.

Opiskelukin vaikutti omalta osaltaan uskonelämään, sillä opetus teologisessa tiedekunnassa oli yllättävän radikaalia, joskin pääsykoekirjat olivat antaneet jo hiukan esimakua: suurin osa Raamatusta on myöhemmin lisättyä, omien teologisten motiivien mukaan väritettyä epähistoriallista materiaalia, ja jollakin tasolla luotettavia ovat vain osa Paavalin kirjeistä ja ehkä Markuksen evankeliumi, jos asiaa katsoo suopeasti. En pidä minään ihmeenä, että monien usko romahtaa teologisessa tiedekunnassa, varsinkin jos pitää eksegetiikan professoreiden hurjimpiakin väitteitä faktoina.

Moni Helsingissä opiskellut tuttava suositteli STI:tä, joten aloin käydä siellä melko pian avajaisten jälkeen. Yliopiston opettajien lytätessä Raamatun historiallista luotettavuutta oli terveellistä saada kuulla jostain myös vastakkaista mielipidettä edustavien tutkijoiden ääntä. STI:llä käydessä on korostunut tunnettu tosiasia, että tieteellisiä teorioita on yhtä monta kuin on tutkijoitakin ja ettei mitään pidä ottaa suoraan annettuna. Tieteellinen raamatuntutkimus ei ole yksinomaan perinteistä kristinuskoa romuttava tekijä, toisin kuin usein luullaan. Se myös usein tukee ja vahvistaa luottamusta Raamatun historialliseen luotettavuuteen.

Hyvien luentojen lisäksi STI:llä on saanut hyvää juttuseuraa ja käyttää loistavaa kirjastoa. STI:llä on myös ollut hyvä keskittyä kotitehtäviin tai vaikkapa syventyä Raamatun alkukielten kiemuroihin. STI on ollut erinomainen tuki teologian opiskelulle ja myös hengelliselle kasvulle.

Eetu Manninen, teol. yo

JEESUS – ITSESSÄÄN, MEILLE JA MAAILMALLE

PERUSTAN TEOLOGISET OPINTOPÄIVÄT 3.-5.1.2012
SUOMEN RAAMATTUOPISTOSSA KAUNIAISSA

Opintopäivien 28 työpajassa ja 9 yleisluennolla keskitytään Jeesukseen kristologisesti, hermeneuttisesti, homileettisesti ja missiologisesti.

Ulkomaisena vieraana Tanskan seurakuntatiedekunnan systemaattisen teologian professori *Asger Chr. Højlund*. Piispojen perinteisellä kyselytunnilla vastaamassa *Simo Peura* ja *Irja Askola*. Valtiovallan tervehdyksen tuo *Päivi Räsänen*. *Raimo Mäkelä* kertoo väitöskirjastaan *Lex et evangelium in interpenetratione – Olav Valen-Sendstadin käsitys lain ja evankeliumin suhteesta*. Lisäksi mukana useita asiantuntijoita, jotka käsittelevät uusinta suomalaista teologista tutkimusta. **Ohjelma kokonaisuudessaan nähtävissä verkossa www.sro.fi.**

Päiville ovat tervetulleita teologit ja teologiasta kiinnostuneet ammattitaita ja koulutuksesta riippumatta. **Ilmoittautuminen 20.12. mennessä.**

SUOMEN
RAAMATTUOPISTO

Helsingintie 10, 02700 Kauniainen,
p. 09 5123 910 tai info@sro.fi.

Asger Chr. Højlund

Raimo Mäkelä

Ravintoa Raamatusta

www.rll.fi

Julkaisija:
Raamatunlukijain Liitto
(RLL)

Itselle ja läheiselle päivittäisen Raamatun lukemisen tueksi opas **Hetkinen** tai **Liftari**.

Hetkinen Raamatun lukemiseen
25 € vuosi, 22 € kesto (4 nroa)
Nuorille **Liftari** matkalla Raamattuun
19 € vuosi, 18 € kesto (3 nroa)

Tilaukset p. (09) 1297 317
(ti-to klo 9–15) tai tilaukset@rll.fi
tai netistä www.rll.fi

Starttaa lasten kanssa Raamattumaratonille!

Se on lukumatka, jolla aikuiset ja lapset tutustuvat yhdessä Raamattuun. Nopeus ja taidot eivät tällä maratonilla ratkaise.

www.raamattumaraton.fi

Kevääksi suunniteltu
ISRAELIN-MATKA
peruuntuu pienen
osanottajamäärän takia.
Uutta matkaa suunnitellaan
myöhempään ajankohtaan.

Perusta-lehti
Ajankohtaisesti uskosta,
elämästä ja teologiasta.
Kuusi numeroa vuodessa.

TARJOUS
12 kk määräaikaistilaus
22 € (norm. 32 €). Tarjous
voimassa 31.12.2011 saakka.
Tilasta tehdessäsi mainitse
"Kulmakiven lukijatarjous".

Tykkää meistä Facebookissa ja
osallistut automaattisesti joka
viikko kirja-arvontaan
www.facebook.com/perussanoma

www.perussanoma.fi
tilauspalvelu@perussanoma.fi
Puh. 09 5123 9120

PERUSSANOMA

**Joulu-tammikuun
aukioloajat**

9.12. asti	klo 9–19
12.–21.12.	klo 9–16
22.12.–5.1.	kiinni
9.1. alkaen	klo 9–19

Lahja STI:lle

Suomen teologinen instituutti on perustettu auttamaan nuoria kirkon ja herätysliikkejärjestöjen tulevia työntekijöitä. Haluamme olla rakentamassa tulevaisuuden kirkkoa tarjoamalla vahvaa raamattuteologiaa opiskelijoille. STI:n tärkeimpiä tehtäviä on edistää opiskelijoiden pastoraalista valmiutta ja hengellistä kasvua. Teologia ei ole itsetarkoitus, vaan sen tarkoitus on auttaa nuoria teologeja palvelemaan Kristuksen evankeliumilla sekä kotimaassa että ulkomailla lähetystyössä.

Tähän haasteelliseen tehtävään tarvitsemme apuasi, sekä esirukouksiasi että taloudellista tukea. Onko seurakunnassasi tai järjestössäsi tai vaikka raamattu- ja rukouspiirissäsi mahdollisuus kerätä kolehti STI:n työlle? Kaikesta tuesta olemme kiitollisia.

Tahdomme myös kiittää kaikkia STI:n ystäviä kuluneesta vuodesta! Kun tilanne on ollut vaikea, olemme vedonneet teihin. Kiitollisena toteankin, että huutoomme on vastattu. Elämä kuitenkin jatkuu, ja STI tarvitsee jatkossakin ystäviensä säännöllistä muistamista!

Jumala teitä kaikkia siunatkoon!

Siunattua Vapahtajamme syntymäjuhlaa ja onnellista uutta vuotta

Henrik Perret

Timo Eskola

Kirsi Sell

SUOMEN TEOLOGINEN INSTITUUTTI

Osoite

Kaisaniemenkatu 13 A 4. kerros
00100 Helsinki

Puhelin

09 668 9550

Faksi

09 6689 5555

Sähköpostit

sti@sti.fi
etunimi.sukunimi@sti.fi

Kotisivu

www.sti.fi

Pankkitili

Sampo 800011-564245
FI74 8000 1100 5642 45, BIC DABAFIHH

Työntekijät

päsihteeri Henrik Perret (gsm 0500 542 542)
tutkija Timo Eskola (koti 019 722 702)
sihteeri Kirsi Sell (koti 09 505 1796)

Aukiolo: lukukausien aikana klo 9–19

Taitto Kirsi Sell

Painopaikka Kirjapaino Hermes Oy

Teologinen tutkimus- ja koulutuskeskus.
Seurakuntavierailuja, luentotoimintaa, kirjasto ja lukusali.

Talous vapaaehtoisen kannatuksen varassa.
Vuositukijäsenmaksu 35 euroa (opiskelijat 10 euroa, yhteisöt 100 euroa). Ottaa vastaan kirjalahjoituksia, avustuksia ja testamentteja.

Rahankeräyslupa 2020/2011/400
(7.6.2011–6.6.2013)

Julkaisee IUSTITIA-nimistä teologista aikakauskirjaa. Tiedotuslehti KULMAKIVI lähetetään tukijäsenille kuusi kertaa vuodessa.

Hallituksen puheenjohtaja
toiminnanjohtaja Timo Junkkaala

Jäsenjärjestöt

Ev.-lut. Lähetysyhdistys Kylväjä
Länsi-Suomen Rukoilevaisten Yhdistys
Suomen Ev.lut. Opiskelija- ja Koululaislähetys
Radiolähetysjärjestö Sanansaattajat
Suomen Ev.lut. Kansanlähetys
Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys
Suomen Raamattuopisto
Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland

SUOMEN TEOLOGINEN
INSTITUUTTI
Kaisaniemenkatu 13 A
00100 HELSINKI

*Syttyi tähti, kohta lähti
matkaan viisaat itämaan
etsiskellen, tiedustellen
synnyinpaikkaa kuninkaan.
Miksen sinne lähde, minne
lähtivät he kulkemaan?*

Virsi 28

Kansikuvat: Hilpi Jenu. Etukansi Viikin kirkosta